Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, " 22[illegible]-[illegible]251

РІК LXXXVI. Ч. 80. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ВІВТОРОК, 10-го КВІТНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. TUESDAY, APRIL 10, 1979 No. 80. VOL. LXXXVI.

Д-Р Б. ЛОНЧИНА ОЧОЛИВ КРАЙОВЕ ПАТРІЯРХАЛЬНЕ ТОВАРИСТВО ПОМІСНОЇ УКЦЕРКВИ

Ню Йорк, Н.Й. (Микола Галів) — Відомий український громадський і патріярхальний діяч, редактор журналу „Дзвони", проф. д-р Богдана Лончина з Детройту, тут, на восьмому Крайовому з'їзді Товариства за Патріярхальний Устрій Помісної Української Католицької Церкви очолив Крайову Управу Патріярхального Товариства. На дворічну каденцію Крайова Управа Т-ва переходить до середніх стейтів Америки, в яких скупчується більшість членів крайової Управи.

У суботу, 31-го березня ц.р. відбувся восьмий Крайовий З'їзд Товариства в якому взяли участь 83 делеґати з 106 управненими мандатами, які заступали 22 Відділи Товариства на всіх 30 існуючих Відділів. Не були заступлені Відділи Т-ва зі Заходу Америки, бо далека віддаль і фінансовий стан не дозволяв їм на коштовну поїздку. В з'їзді взяло участь багато гостей. Висока фреквенція у порівнанні до сьомого з'їзду підкреслює один важливий факт, а саме, що ідеї, які голосить і проводить в життя Патріяльхальне Товариство є живі, що вони знаходять своїх послідовників та ними цікавляться широкі кола української громади.

З'їзд розпочато молитвою та вшануванням пам'яті померлих членів. Голова Крайової Управи ред. Василь Качмар відкрив з'їзд, привітавши учасників-делеґатів і гостей. В короткому вступному слові він, як один з тих, що започаткував цей рух на терені ЗСА, що цього року сповниться 15 років існування патріярхального руху.

З'їзд листовно привітали: Патріярх Йосиф, Владика Ісидор Борецький і Владика Василь Лостен. Безпосередньо з'їзд привітали інж. Сидір Тим'як від Українського Патріярхального Світового Об'єднання (УПСО), д-р Леонід Рудницький від Святої Софії Релігійного Товариства у Філядельфії, д-р Василь Маркусь від Крайової Старшини Братств і Сестрицтв в ЗСА та інж. Теодор Крочак від Парафіяльної Ради патріяршої парафії св. арх. Михаїла у Філядельфії.

З'їзд обрав низку комісій для успішнішого переведен-

(Закінчення на стор. 4)

САЛТ II спричиниться до стабільности і заощадить гроші — твердить секретар Бровн

Ню Йорк. — Промовляючи тут в четвер, 5-го квітня, на спільному засіданні урядової Асоціяції для справ закордонної політики і приватної Ради щодо закордонних зв'язків, секретар оборони Гарольд Бровн твердив, що новий договір із Совєтським Союзом про обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II), який вже майже готовий до підписання, спричиниться до „більшої стабільности і впевнености" у відносинах між ЗСА та СССР, як також заощадить обом надпотугам багато грошей, бо припинить, або принаймні сповільнить „непотрібні перегони в ділянці зброєння".

Секретар Бровн заявив, що без САЛТ II Совєтський Союз міг би мати принаймні на 33 відстоки більше стратегічної зброї, а натомість після підписання договору буде встановлена точна верхня межа.

Щодо коштів, то Бровн твердив, що САЛТ II заощадить Америці 30 більйонів долярів впродовж наступних 10 років.

Відповідаючи на запити учасників засідання, секретар оборони заявив, що під сучасну пору „існує мілітарний баланс між ЗСА і Совєтським Союзом" і САЛТ II запевнить, що цей баланс існуватиме в майбутньому.

Бровн підкреслив, що якщо ЗСА і СССР підпишуть САЛТ II, а Сенат ратифікує цей договір, то це буде „найважливіший договір між цими двома країнами впродовж 1970-их років".

Коментатори вказують, що день раніше, тобто в середу, 4-го квітня, д-р Збіґнєв Бжезінські, головний дорадник Білого Дому для справ крайової безпеки, в Чікаґо теж виголосив промову відносно САЛТ II, в якій наголошував „політичні користі" того договору. Натомість секретар Бровн підкреслював мілітарні аспекти нового договору. Обидві промови — це частина кампанії Білого Дому переконати Сенат, щоб ратифікував САЛТ II, якщо президент Картер і совєтський лідер Леонід Брежнєв підпишуть його. Для ратифікації договору треба згоди двох третіх сенаторів, а під сучасну пору біля половини членів тієї Палати Конґресу з різних причин противляться САЛТ II.

Італійські демократи відкидають співпрацю з комуністами

Рим, Італія. — Речники Християнсько-демократичної партії, найсильнішої політичної сили в Італії заявили, що вони ніколи не погодяться співпрацювати в уряді з комуністами і не підуть на жадну коаліцію з ними після виборів. З такою заявою виступив в кінці минулого тижня президент названої партії Флямініо Пікколі кажучи, що політична партія, яку він репрезентує, має довгу традицію і добру репутацію серед переважаючої частини італійського народу, доказом чого може послужити мандат народу, яким він наділяє християнських демократів при кожних виборах. Пікколі підкреслив, що головною причиною чому демократичні партії відмовляються від співпраці з комуністами є їхня залежність від Москви і комуністичного бльоку взагалі.

Заява Пікколі, яка була опісля надрукована в газеті „Ля Републіка" і передрукована іншими газетами, мала на меті, як твердять політичні спостерігачі, змобілізувати антикомуністів до виборів у червні ц.р. і вказати тим, які віддають свої голоси за християнських демократів, що партія не змінила свого наставлення до комунізму. Деякі антикомуністичні сили закидали проводові Християнсько-демократичної партії, що він, співпрацюючи з комуністами в парляменті, наносить великої шкоди престижеві християнських демократів й іншим демократичним партіям. Як відомо, прем'єр - міністер Джуліо Андреотті користувався підтримкою італійської Комуністичної партії в парляменті доти, доки комуністи не зажадали участи в уряді, а Андреотті відмовився. Відмова від цієї співпраці, як знаємо, спричинила чергову урядову кризу і упадок уряду Андреотті, а в кінці розв'язання парляменту та розписання нових виборів.

„ДИРИҐЕНТОМ ТУТ ВИСТУПАЄ КҐБ" — ЗАЯВИВ ОВСІЄНКО В ОСТАННЬОМУ СЛОВІ НА СУДІ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Як відомо з попередніх повідомлень, в лютому ц.р. засудили в Житомирі на три роки позбавлення волі вчителя української мови та літератури Василя Овсієнка. Йому закидали здогадний спротив під час обшуку його квартири та зв'язки з членами Української Гельсінкської групи. Слід додати, що попередньо, в 1973 році, Овсієнка засудили на чотири роки таборів за „антирадянську пропаґанду та аґітацію". Свою кару він відбув у Мордовських таборах.

Василь Овсієнко

Передаємо повний текст останнього слова Овсієнка на суді в лютому ц.р.

„Усі, хто тут присутній — від прокурора, котрий тут виявив незнання справи, від суду до публіки — усі чудово розуміють, що тут відбувається. Усі ми чудово розуміємо, що Овсієнко не вчинив ніякого опору міліції. Уся ця ‚справа' сфабрикована цілком і повністю за гіршими зразками часів сталінізму та берійвщини. І знову ж, як і в ті часи, головним диригентом тут виступає КҐБ. Саме на замовлення КҐБ Славинський, Смаглій, Базленко, Ситенко, Дяченко та інші розробили сценарій цієї комедії, причому зроблено це на такому примітивному рівні, що судові доводиться позичати очі в Сірка.

Цей суд нічого не вирішує. Моя доля вже вирішена, що би тут не говорилося. Я вже ‚виправлявся' чотири роки невідомо від чого, а тепер маю ‚виправлятися' тяжкою працею і тяжким режимом серед хуліганів, зарізяк, ґвалтівників та ін-

(Закінчення на стор. 3)

ЗСА таки готові продати комп'ютор ТАСС-ові

Вашінґтон. — У кінці минулого тижня Ернест Лотіто, речник Департаменту торгівлі, повідомив, що президент Джіммі Картер дав свою згоду на продаж комп'ютора „Юнівек" совєтському пресовому аґентству ТАСС, хоча в липні минулого року Президент був уневажнив продаж цього комп'ютора у відплату за засуди кількох членів правозахисного руху в Совєтському Союзі, зокрема Анатолія Щаранського, Александра Ґінзбурґа та Віктораса Петкуса.

Лотіто поінформував, що Державний департамент фактично вже тиждень раніше видав дозвіл фірмі „Сперрі Ренд", яка виробляє „Юнівек", продати цей комп'ютор ТАСС-ові, але відмовився відповісти на запитання чому цю справу „держали в таємниці".

Інший речник уряду підтвердив, що секретар торгівлі Хуаніта Крепс особисто зверталася до президента Картера, щоб змінив своє рішення з попереднього липня і таки дозволив продати ТАСС-ові „Юнівек". Президент Картер після кількаденної надуми погодився.

Зміна становища президента Картера викликала гостру реакцію серед американських законодавців. Зокрема натаврували це рішення демократичні сенатори Генрі Джексон із стейту Вашінґтон і Деніел П. Мойніген із Ню Йорку. Вони видали заяву, твердячи, що „рішення Білого Дому є неможливим до виясненння виявом слабости та відступу".

Джексон і Мойніген твердили, що ТАСС має близькі зв'язки з КҐБ, отже, продаючи цей комп'ютор совєтському пресовому аґентству, ЗСА також дають в руки тайної совєтської поліції модерну апаратуру, яка може бути використана проти населення Совєтського Союзу, а також проти Америки. Отже, рішення Білого Дому може збільшити загрозу для безпеки ЗСА, — вказують два згадані сенатори.

Вони також зазначили, що коли в липні минулого року президент Картер уневажнив продаж „Юнівеку" ТАСС-вої, то це було гідною відповіддю на засуд совєтських дисидентів. Тепер, коли Президент змінив своє становище, то це є „глузуванням над політикою нашого уряду в справі пошанування прав людини".

Спостерігачі вказують, що існує можливість, що ТАСС тепер не захоче купувати комп'ютора „Юнівек", якого плянував вживати під час Олімпійських Ігрищ у Москві в 1980-му році, бо в кінці березня це пресове аґентство підписало контракт з французькою фірмою в справі закупівлі подібного комп'ютора. Проте, ТАСС покищо не повідомив фірми „Сперрі Ренд", що не думає купувати комп'ютора „Юнівек".

Танзанійці здобули Ентеббе

Найробі, Кенія. — Війська Танзанії і протирежимні повстанці Уґанди здобули ключеве місто Ентеббе, віддалене на 20 миль від столиці Кампалі, та продерлись вглиб центральних земель, залишаючи тільки східню частину для відступу залишків військ президента Іді Аміна та біля 2,000 лівійських вояків.

Ще в середу, 4-го квітня, танзанійські війська зайняли передмістя Кампалі та збомбардували місто Джінджа, куди мав виїхати Іді Амін. Дипломатичні джерела твердять, що танзанійці та повстанці могли без бою зайняти Кампалю, але, з невідомих причин, здержуються. У четвер, 5-го квітня, режимне радіо подало до відома, що Іді Амін все ще перебуває в Кампалі, однак дипломатичні джерела твердять, що його війська розбіглись, а найближчі дорадники вже втекли до Лівії.

У суботу, 7-го квітня, лівійські війська використали залишений танзанійцями „коридор" та відступили на свою територію. Негайно після того танзанійці окружили Кампалю та почали сильний обстріл, натрапляючи, однак, на сильніший опір, як вони цього сподівались.

Уміжчасі, англійські пресові агенства подали до відома в понеділок, 9-го квітня, що органи безпеки Уґанди перехопили і вбили чотирьох західних кореспондентів, які старались продістатись на територію Уґанди. Два з них — шведи, а другі два журналісти західньонімецьких газет.

Як відомо, повстанці Уґанди та їхні лідери в екзилі вже раніше зформували тимчасовий уряд, який мав би перейняти владу після остаточного повалення диктаторського режиму Іді Аміна.

ЧЕРГОВА ЖЕРТВА РОСІЙСЬКОГО ОКУПАЦІЙНОГО ТЕРОРУ

(УЦІС) — Михайло Мельник, 35-річний український історик і громадський діяч, помер у містечку Погребни біля Києва і був похований 12-го березня. За повідомленням з Москви Мельник отруївся по обшуку його квартири аґентами КҐБ, що тривав цілу ніч. Постали підозри, що Мельника замордувало КҐБ. В Україні за останні роки загинула поважна кількість патріотів у загадкових обставинах; поміж ними мистець Ростислав Палецький, який загинув 10-го березня 1978 року та мистець Алла Горська, яка загинула 1970 року.

Михайло Мельник останньо працював сторожем. Він був одружений і мав двоє дітей. Мельника переслідували органи КҐБ від початку 1970 років. У 60-их роках Мельник почав щороку відзначати день 22-го травня. У цей день у 1861 році тіло Тараса Шевченка було поховане на Україні згідно з його заповітом. Мельник писав у „Інформаційнім Бюлетені" за березень-червень 1978 року, що його переслідування зв'язане зі святкуванням того дня. У 1972 році Мельник, діставши диплом історика викінчував свою аспірантуру при Київськім університеті. Він написав таке:

„Для мене святкування 22-го травня пов'язане з усуненням мене з аспірантури 1972 р., зі звільненням з роботи у школі ч. 109 міста Києва у 1973 р., з виключенням із партії 1973 р. й із розповсюдженням офіційними діячами різного роду сплетнів серед мешканців села, в якому я народився й де живе моя родина. У зв'язку зі святкуванням 22-го травня я у значній мірі заслужив собі на постійну увагу до мене органів міліції, КҐБ і т.п."

Далі Мельник повідомив, що напередодні святкування 1977 року керівники Броварського районового відділу освіти, на доручення КП викликали його дружину, яка працює у школі, разом із директором школи. Там їй пригадали, що вона навчається в університеті (деяких студентів виключили за святкування 22-го травня), працює у школі, і, що вона повинна вплинути на чоловіка, щоб він не ходив до пам'ятника Шевченка 22-го травня. Дільничий міліціонер Майорко того ж дня викликав

(Закінчення на стор. 4)

Д-Р О. БІЛИК Й Д-Р М. ДИМІЦЬКИЙ ДОПОВІДАЛИ НА З'ЇЗДІ ХЕМІКІВ

Вест-Лонґ Бренч, Н.Дж. (Н.Н.) — У днях 19-го — 23-го березня, ц.р., у Монмоус коледжі у Вест-Лонґ Бренч, Н.Дж., відбувся З'їзд Хеміків ЗСА, Середньоатлантійської округи, в якому узяло участь декілька тисяч хеміків, членів Американського Хемічного Товариства, яке під сучасну пору нараховує 120,000 членів. З'їзд відбувався у тзв. Вілсон Голл, тобто у літньому „Білому домі", де колись літом урядував Вудров Вілсон, колишній президент ЗСА. У з'їзді взяли участь два українські хеміки, д-р Олександер Білик й д-р Михайло Диміцький, які працюють у Східньо-Реґіональному Дослідному Центрі, у Філядельфії, яке є відділом аґрикультури ЗСА. У середу, 21-го березня, на загальній сесії Аґрикультурної і Харчової Хемії доповідав д-р Білик, на тему „Тонковерстовна хроматографічна аналіза Беталаїни", природного темночервоного барвника, який знаходиться у буряках, та інших рослинах. Згадана речовина, це мішанина різних нестійких сполук, які легко окиснюються. До цих пір їх розділювано з допомогою дуже коштовного процесу, тзв. електрофорези. Д-р Білик опрацював більш практичну методу розділювання беталаїнів, з допомогою тонковерстовної хроматографії, що становило центральну тематику його доповіді. Треба згадати, що сьогодні уряд ЗСА зміряє до того, щоб із поживи усунути штучні, синтетичні барвники, а на їхнє місце ввести природні.

У четвер, 22-го березня, на загальній сесії хемії Медичної й Біологічної хемії, виголосив доповідь д-р Диміцький на тему „Зв'язок між фізико-хемічними властивостями і структурою бензоатів й їхніми антибактерійними властивостями". Це дуже обширна тематика, пов'язана з органічними синтезами, фармакологічними й спектральними студіями. При допомозі математичних формулювань автор доказав, що у тій клясі сполук існує співвідношення між електронною структурою тих речовин, й їхньою антибактерійною властивістю. Тут також треба згадати, що уряд ЗСА робить заходи щоб із поживи усунути консервуючі середники, які дають притоку до творення рака, до яких належать нітріти, різні оксиди азоту, якими вибілюють муку, та цикляміни, якими засолоджують різні соди й морожене. У зв'язку з тим треба знайти інші, менш токсичні речовини, як рівнож треба знайти якесь відношення, яке дало б змогу предбачити силу антибактерійної дії. Власне ті питання становили тематику доповіді д-ра Диміцького. Треба згадати, що ундецилік і додецилік естри пара-гидроксибензинової кислоти є 300-400 разів активніші проти Хльострідіюм ботулінум як нітріти.

Доповіді обох наших науковців мали помітне зацікавлення, про що свідчила велика фреквенція, та обширна дискусія, яка, на жаль, була сильно обмежена часом. Власне успіхи різних наукових з'їздів на Заході полягають у тому, що професійні товариства західніх держав уміють дуже солідно такі з'їзди підготувати й у точно означеному часі все провести. Доповідачі подають висліди своїх праць та потрібні факти, й це все говорить само за себе. Обидва наші доповідачі додержались точного часу, та всіх інших технічних вимог, що напевно піде також на конто їхнього професійного успіху.

У ТОРОНТО ПОМЕР СЛ. П. МҐР АНДРІЙ ТЕРШАКОВЕЦЬ

Торонто, Канада. — Минулої п'ятниці, 6-го квітня, тут на 68-му році життя помер на хворобу серця сл. п. мґр Андрій Тершаковець, колишній адвокат в Самборі та посадник міста Рудки, активний громадський та пластовий діяч в Україні та на еміґрації.

Сл. п. А. Тершаковець народився 2-го червня 1911-го року в Якимчицях біля Комарна. У 1931-му році закінчив Філію Української Академічної Гімназії у Львові, а відтак правничі студії на Львівському університеті. Між іншим, він був зв'язковим Ділового Комітету УАГ у Торонто.

Покійний залишив дружину Софію та двох синів, дочку та внуків, як теж ближчу і дальшу родину в Канаді, ЗСА та Україні.

У березні гуртові ціни знову зросли

Вашінґтон. — Департамент праці інформує, що протягом березня гуртові ціни знову збільшилися на один відсоток, отже, так само, як впродовж лютого. Найбільше зросли ціни харчових продуктів, спеціяльно на волове і теляче м'ясо та рибу, а також на інші продукти, наприклад бензину.

Джоді Повелл, пресовий секретар Білого Дому, минулого четверга, 5-го квітня, заявив, що президент Джіммі Картер і члени його уряду „не дуже вдоволені березневою статистикою", бо коли взяти до уваги підвищення в гуртових цінах за останніх три місяці і припустити можливість, що ця тенденція продовжуватиметься протягом цілого 1979-го року, то гуртові ціни в кінці року зростуть на 14,1 відсотка. Зріст в гуртових цінах передсказує майбутній зріст в роздрібних цінах по крамницях.

Уряд президента Картера заповів, що розпочне „гостріші заходи" на відтинку поборювання інфляції. Зокрема Рада стабільности платень і цін, яку очолює Альфред Кан, має посилити свою діяльність на протиінфляційному фронті.

ДОПОВІДЬ МҐР ОЛЕНИ ПРОЦЮК

Ню Йорк, Н.Й. — Заходами 83-го Відділу СУА тут в середу, 11-го квітня ц.р., о год. 7:30 вечора в Домівці СУА при 108 2-га евеню відбудеться доповідь мґр Олени Процюк на тему: „Жінка вчора, сьогодні і завтра". Після доповіді запити, дискусія і перекуска.

Партійні конфлікти у Франції загрожують політичній стабільності

Париж, Франція. — Взаємні обвинувачення, сварки та особисті напади вже й так зрізничкованих політичних партій Франції серйозно загрожують політичній стабільності цієї країни, паралізуючи внутрішню і зовнішню політику та створюючи труднощі у розв'язанні пекучих проблем.

Останнім проявом цього політичного хаосу у Франції була осторога колишнього прем'єр-міністра і теперішнього лідера неоґоллістської партії Жака Ширака, що коли президент Валері Жіскар д'Естейн не змінить своєї політики, то коаліція лівих партій може здобути перемогу у виборах на президента країни в 1981 році та перебрати владу у свої руки. Під час крайового конґресу неоґоллістської партії минулого тижня деякі члени обвинуватили уряд у „підступному фашизмові", а Ширак, виступаючи на телебаченні у вівторок, 3-го квітня, скритикував уряд за його „авторитарність і підступ". Ширак уже зголосив свою кандидатуру на становище президента Франції, хоча його партія, яка має найбільше послів у парляменті, є під цю пору в урядовій коаліції, що її очолює Жіскар д'Естейн.

Не краща ситуація у лівих партіях. Коаліція соціялістичної й комуністичної партій існує тільки на папері, бо в дійсності комуністи не співпрацюють із соціялістами, а то й гостро критикують їх. Комуністична партія також заявила, що вона висуне свого кандидата на президента.

Соціялісти поділені ідеологічно і не можуть узгіднити своєї політичної програми. Частина з них обмежується тільки до деяких реформ капіталістичної системи, але скрайні елементи зайняли доктринерське становище, пропонуючи цілковите зірвання з капіталізмом. Покищо невідомо чи поодинокі фракції соціялістичної партії погодяться на кандидатуру Франсуа Міттерана на президента Франції.

Ця внутрішня сварка та міжпартійні непорозуміння знаходять своє віддзеркалення в підході до політичних, економічних і суспільних питань. Найбільш пекучими проблемами під цю пору є безробіття, інфляція й страйки робітничих спілок, які захитують економіку Франції. До цих проблем долучився ще й найновіший конфлікт щодо енерґетичної політики. Уряд Франції розробив комплексну програму використання нуклеарної енерґії для електростанції. Але випадок у Пеннсильванії минулого тижня викликав неґативну реакцію до програми уряду Франції, бо більшість запляновних реакторів є власне такого типу, як на Тримилевому острові біля Гаррісбурґу, Па. Настоювання Жіскара д'Естейна на переведенні в життя нової енерґетичної програми зустрілись з гострим засудженням майже всіх політичних партій та багатьох суспільних діячів і науковців.

Цим разом українську молодь везуть до... Тюменського краю

Київ. — Газета „Молодь України" інформує у числі з 27-го березня ц.р., що великий загін у числі 350 „посланців комсомолу України" вирушили 26-го березня з Київського двірця у Тюменський край, для освоювання тамтейшого „багатства". Автор замітки М. Чеберяко в драматичний формі описує, як то „ранковою тишею, урочистістю, святковістю, зустрів Київ добровольців". Чеберяко признається, що „древнє і вічно юне місто-герой пам'ятає не один такий загін... Воно проводжало кращих представників комсомолу України на будівнивто Магнітки, Комсомольська-на-Амурі на першоцілини".

У газеті підкреслюється великий ентузіязм молоді з яким вона вибирається на будови Тюменського краю, бо вона (молодь), мовляв, „добре пам'ятає напутні слова Генерального секретаря ЦК КПСС і голови Президії Верховної Ради СССР товариша Леоніда І. Брежнєва, сказані ним на XXIII з'їзді ВЛКСМ (Комсомолу)".

Т.І. Єрашова, мастер управління „Тюменьбудшлях", зустрічаючись з „добровольцями" Волині, Харківщини, Сумщини та інших місцевостей України каже, що молодь „з перших же днів роботи докладе всіх зусиль для забезпечення успішного введення в дію пускових об'єктів п'ятирічки і дальшого економічного та соціяльного розвитку нашого територіяльно-виробничого комплексу".

Очевидно, уся ця „ентузіястична" молодь зібралась опісля на проґандивний мітинґ з виступами, як каже „Радянська Україна", першого секретаря Київського міського комітету ЛКСМУ Валерія Цибуха, секретаря ЦК ЛКСМУ О.В. Єфіменка, члена партії і комсомолу О.І. Сонцева, командира „загону" Вячеслава Шингура та інших. На мітинґу не згадувалось про зумисний вивіз молоді з України для будування „нових Петербурґів", тим разом у джунглях Сибіру.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії).

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

А як з нашою активністю?

На тему сучасного становища в Україні, дії руху спротиву і руху оборони національних й людських прав українського народу чи діяльности поодиноких його учасників, які виявляють незвичайну твердість, невгнутість і безстрашність, уже багато було написано в українській пресі на підставі дисидентських джерел чи повідомлень міжнародних агентств та писань західних кореспондентів акредитованих в Совєтському Союзі.

Усі ці писання свідчать, що молоде українське покоління стало інакшим, стало відважнішим, загартованим, надхненним глибоким національним патріотизмом, насичене розсудливістю в поході до скомплікованих справ тощо. Це, очевидно, також служить доказом, що таких людей та ідей, які вони заступають, не можна вже знищити при допомозі фізичної сили чи вишуканого терору, що його систематично застосовують комуно-московські імперіялісти, душителі всякої свободи. Колись, для прикладу цієї стійкости і загартованости й політичної виробленности, ми наводили становище й позиції Валентина Мороза, Левка Лук'яненка, Вячеслава Чорновола та багатьох інших.

До цієї когорти відважних, які відкрито на політичних процесах чи у своїх писаннях до керівників совєтської судової влади обстоювали право українського народу на свободу, включно з виходом України зі складу Совєтського Союзу, до речі, згідне з совєтською паперовою конституцією, треба зарахувати молодого українського активіста Степана Ребрика, який у своєму останньому слові на суді, що відбувся над ним ще в 1975 році в Івано-Франківську, обвинуватив комуно-московських імперіялістів не тільки за непошанування основних прав людини в СССР, але й за національне поневолення українського й численних інших народів. „Сьогодні, — твердив тоді С. Ребрик, — в одній з могутніх країн світу СССР, всякі права людини і народів заперечуються. Наклеп, неправда і фальсифікація стали основою буття і у вас цей суцільний бруд називається соціялістичною законністю".

В іншому місці свого відважного слова підсудний Ребрик заявив: „Судіть! Я не боюся тюрми, не боюся спецрежиму і смугастої одежі. Вони не змінять моїх поглядів на сучасну дійсність українського народу... Я люблю свою мову, свій народ; я поділяю його радощі і нещастя. І як гарно, що цього не годен відібрати від мене жадний негідник, ні один заброда. Що ж судіть за мову, — казав далі у своєму слові Ребрик, — на якій мій народ створив найкращу в світі пісенну культуру, за погляди, що за них жорстоко терпів Шевченко". На закид, що він намагався посіяти ворожнечу між російським і українським народами, Ребрик відповів, що не він шовініст, а ті, хто узурпували владу і позбавили український народ його прав; ті, які під ширмою „братерства", поширюють політику російського імперіялізму. „Я поважаю індивідуальність і права кожного народу, і хочу, щоб поважали мої і наші права", — підкреслив у виступі Ребрик. Він додав, що „перед батьківщиною моя совість — совість сина — чиста". При тому Ребрик відверто засудив терор сталінізму; з пошаною висловився про сотні тисяч українських жертв, які в останніх десятиліттях були поховані в снігах Сибіру і Колими. „В ім'я чого Україна складає такі страшні жертви?" — запитував Ребрик совєтських суддів. Ребрик звернув також увагу на штучне творення так званого „совєтського" народу, на заселення України чужинцями, на „колоніяльну політику зайдів", створення тяжких умовин для місцевого українського населення, скріплення системи страху, плекання доносчиків, грабування України тощо. Це ті головні проблеми, якими турбуються сьогодні справжні українські патріоти.

Цей винятковоі вартости документ, зі змістом якого повинен познайомитися кожен українець на поселеннях у країнах вільного світу, мав би заохочувати до посиленної праці та стимулювати нові політичні акції перед урядами західних країн. Але чи дійсно воно так сталося? Чи може ми в нашому збайдужінні й громадській інертності вже не здібні зрушитись до тих завдань, до яких закликають нас брати в Україні, а тільки обмежуємось до ствердження існуючого стану?

Нам видається, що вже найвищий час закинути партикуляризм і другорядні справи та взятися за конкретну працю, бо до нашого голосу прислухаються ті, які стоять у першій лінії фронту боротьби з комуно-московськими імперіялістами.

Страчення Бутта викликало заворушення в Пакістані

Равальпінді, Пакістан. — Страчення колишнього президента і прем'єр-міністра Зульфікара Алі Бутто викликало бурхливі заворушення в Пакістані, під час яких дійшло до сутичок з поліцією та військом.

Як відомо, минулої середи, 4-го квітня, Бутто був страчений через повішення згідно із засудом за конспірацію у вбивстві політичного противника чотири роки тому. Бутто був усунений з уряду в 1977 році під час перевороту військовиками.

Найбільш бурхлива демонстрація відбулась у Равальпінді, де й страчено Бутто. Понад 6,000 осіб, в тому багато студентів, влаштували поминки, а опісля почали обкидувати камінням поліцію. Пресові агентства твердять, що в наслідок сутичок в цьому місті поліція та військова охорона арештували понад 100 осіб, в тому числі кузена Бутто та колишнього міністра фінансів Абдулу Гафеза Пірзаду.

Демонстрації відбулись також в таких містах, як Карачі, Наваб Шах, Тандуга у провінції Сінд, де народився Бутто. Демонстранти вимагають покарання всіх осіб причетних до засудження Бутто на кару смерти. Вони погрожують дальшими демонстраціями.

Як інформують пресові агентства з Пекіну, там також відбулась демонстрація, в якій взяло участь понад 200 студентів з різних мусулманських країн. Демонстрація відбулась біля Інституту чужих мов у Пекіні.

I. Світ

ПЕКІН І МОСКВА

(Спільне й різне в політиці та ідеології)

[3]

Уважне читання тієї промови Мао з 1957 року виявляє нову для тоталітарної влади ідеологію: у житті існують протиріччя, існують різні погляди не тільки між клясами, як твердять у Москві, але також серед широких народніх мас, але також — зверніть увагу — між народом та урядом, навіть під комуністичним режимом. Розвиток політичного життя, як твердив Мао, приводить до розвитку поняття свободи. Це поняття не є тільки кінець для встановлення демократії це не є абстракт, вона — свобода — є основою не абсолютною, але відносною в спеціяльних умовинах історичного розвитку...

Для характеристики сучасного керівника реформ в Китаї Денг Шіопінга можна нагадати його книжечку, видруковану в англійській мові в Пекіні в 1951 році „Teng Hsio Ping: Close contact with the masses in the glorious traditions", в якій він пропагує тісну співпрацю між партією та народніми масами в Китаї. Така практика в Совєтах ніколи не проводилася, де влада ізольована від народньої маси. Отже майже 30 літ тому він започатковував ідею, що партія, яка править в країні урядом, мусить рахуватися із настроями та думками широких народніх мас, прислухатися до критики та не ізолювати себе від їх.

Для нас зокрема цікавим є факт, що на цю книжечку звернули увагу редактори „Українського Збірника" кн. 2, стр. 41-45, видання „Інституту вивчення СССР" у Мюнхені, 1957 року (стор. 85).

Тому прийшло до знищення „банди чотирьох" в Китаї, тому дійшло до появи прагматичного правління під керівництвом Денга Шіаопінга, тому прийшло, не знаємо, як на довго, твердження про розбудову китайського життя в тісному співжитті з капіталістичним світом та використанням його технології.

Виходить зі всього, що Мао був значно мудріший за Леніна та всіх його епігонів. Тут виявляється його специфічне китайське розуміння історії, життя та розвитку народу-нації. Китаєць не може відкинути свого минулого, що Ленін та його учні легко робили, навіть стаючи тепер шовіністами єдиного, себто московського, народу. Ленін був, через свою невиліковану хворобу, ненависником всіх, хто не був з ним, тому існує терор і така ненависть до всього незгідного з його трактуванням. Тому досьогодні московські ватажки твердять, що тільки їхні доктрини правильні, бо їх висував „великий" Ленін, руїнник. Він не дозволяв критики навіть в рамках своєї партії. Для підкреслення гостроти цього питання, наведемо останні слова радіокоментатора в Мадярщині після повстання: „Сьогодні є Мадярщина, завтра або післязавтра, це буде крок до іншої країни, тому що імперіялізм Москви не знає кордонів, вона старається тільки виграти час!"

Сьогодні як і в минулому, московська пропаганда не знає меж перекручувати факти, брехати, вона направлена на розгублення думок серед населення та усунення всякої можливости до здорового думання. В їхній ідеології немає послідовности, бракує ясности, а тільки крики про успіхи своєї системи, про розклад капіталізму та жахливе життя в умовах поневолення робітників. Натомість, мовляв, тільки в Совєтському Союзі є щасливе життя для всього народу. В таких умовинах звичайна людина перебуває в трудному положенні, вона позбавлена свободи думання та вибору, бо тільки тоді, коли людина може вибирати й порівнювати є можливість бачити правду та відрізнити її від брехні офіційної пропаганди.

Свобідна людина зберігає певну дозу скептизму й це дає їй можливість робити спротив тоталітарній владі. обстоювати мужньо свої думки. Збереження своєї свободи і свого розсудку — це запорука успіху у боротьбі проти комунізму. Поява та поширення правозахисного руху вказує на те, що комуністичній владі не вдалося „знищити" право вибору в людині.

В Азії існують інші порядки, зокрема в Китаї, де панує сьогодні прагматизм. Пекін мав можливість зважити свої наступні кроки. Не було вибору для китайців: продовжувати перманентну революцію, значить тримати народ у повній неволі, у напівголодному стані, а може ще й стати жертвою „імперіялізму", який так жадібно преться з півночі, щоб загарбати чужі землі.

[Продовження буде]

Архипресвітер Сергій Кіндзерявий-Пастухів

ЖЕРТВА ЛЮБОВИ

Солженіцин підніс дуже важливе питання про очищення і оновлення нації через покаяння. Після комуністичного кошмарного експерименту — це єдина дорога до позитивної будуччини та можливости зросту. Але навряд чи голос його відіб'ється хоча малим відгомоном; покищо заглух, як у пустині. Покаяння — продукт висхідної, зростаючої духовости; народ же пігмеїв, плебеїв та споживачів звичайно розглядає покаяння як публічний сором. І рідко хто зауважує, що покаяння природно пов'язане з успіхом, ростом, перемогою. Програ, невдача, недоля пов'язані з іншим моментом — з жертвою. Це ще від раю вкорінилося у підсвідомості чоловіка і стало основним фактором усіх і всяких релігійних формувань.

Вершинна і безпаралельна та неповторна жертва — Христос. Це жертва, „щоб Ним поєднати з Собою все, примиривши кров'ю хреста Його" — як це прекрасно висловив апостол Павло; жертва задля піднесення впавшого чоловіка і привернення справ життя до нормального стану.

У менших маштабах можуть бути і бувають жертви людини супроти людини або супроти нації, спільноти, скажім загальниково: супроти Батьківщини.Христос про це так сказав: „Більше над ту любов нема, як хто душу свою покладе за ближнього". Така жертва любови — дуже важливий фактор життя і хоча зачасто недоцінений. Бог то любов, тимто й жертва любови мила Богові і обдарована від Нього особливою життєтворчою силою. І така жертва любови переступає всі цьогосвітні границі і мірила та стає на лінію прямого контакту з Самим Творцем і Вседержителем вселенної. Могутня така жертва.

Либонь немає представлення новітніх зразків жертви любови, як у документальній праці Івана Моррріса „The Nobility of Failure" зі студією про японських летунів-каміказе з минулої війни. Виявляється, що справжні каміказе були цілковитою протилежністю до загально принятого уявлення про них, як про тренованих фанатиків типу командо в Европі. Явище каміказе цілковито в іншій площині. Були це звичайно студенти університетів, головно гуманістичного навчання студій, між 22 і 26 років життя; добровільці з відносно малим тренуванням як пілоти. Вийшли вони в акцію в період війни, коли вже мало хто мав ілюзії про перемогу. Адмірал Оніші, властивий батько каміказе, у промові до першого з'єднання каміказе так висловився: „Якщо нас переможуть, благородний дух частин каміказе втримає нашу батьківщину від руїн. Без цього духу, руїна напевно послідувала б за поразкою".

Жили добровільці в обставинах дослівного аскетизму, чекаючи нагоди пожертвувати життям на вівтарі батьківщини. Брак літаків та вивінування причинив цілком малий відсоток загибелі добровільців і вибранці вважалися особливими щасливцями. Останні листи, що збереглися від них, відкривають цілком інший і незвичайний світ; їх без хвилювання читати неможливо.

„Чи я вірю, що самовбивчі атаки ефективні? Хіба ж вони не є фактично нерозсудливими затіями для летунів, як ми, без супроводу бойових літаків та без озброєння?... Чи правда, що самопожертва — це єдина річ, що дає значення смерті? На це питання воїн зобов'язаний відповісти так, знаючи добре, що його вбивча місія не має значення".

Листи звичайно адресувались до батьків чи найближчої родини і всі сповнені найсвітлішими висловами любови та вдячности: „Слова не можуть висловити моєї вам вдячности... я буду задоволений якщо моя остання спроба послужить як винагорода за спадщину залишену нашими предками".

Але бували й зразки ніби філософських трактатів. Із двох таких листів дозвольте навести довші цитати. „Японія програє, Йокота — сказав мені. Я був потрясений і не знайшов, що сказати, бо ніколи досі не чув ні від кого з військовиків про таку можливість, отож тільки промимрив: Чому ж тоді, ти добровольця вмирати? Чоловік мусить зробити все, що може для своєї країни — була його проста відповідь. Його смерть не мала вартости, додав він. А Японія програє, це я знаю. Тільки вона відродиться і стане більшою нацією, як раніше. — Він дальше вияснював, що нація мусить страждати і очищуватися щокілька поколінь, щоб могти стати сильнішою через усунення недосконалостей. Наша земля тепер обмивається вогнем — казав він — і вона виплине ще кращою завдяки тому".

Другий інтимний лист до батьків:

„Дорогі батьки: прошу, поздоровте мене. Мені дали прекрасну нагоду вмерти. Це мій останній день. Доля нашої батьківщини висить на вислідї великої битви на півдні, де я впаду як пелюстка промените того вишневого цвіту...

Як я ціную цю нагоду вмерти як чоловік! Я вдячний від глибини серця батькам, які виростили мене із сталими молитвами і ніжною любов'ю... Спасибі, мої батьки, за двадцять три роки, протягом яких

(Закінчення на стор. 4)

ГУМОР І САТИРА

Іван Евентуальний

ПРИШИЙ КОБИЛІ ХВІСТ

Ця приповідка виникла, очевидно, в наслідок чиєїсь безсумнівної глупоти, бож для чого пришивати кобилі додатковий хвіст, якщо вона має свій, природний? Однак, знаходяться й тепер послідовники тієї дивної й непотрібної операції, навіть підводячи під неї юридичну базу...

Не так давно Верховна Рада в Москві видала „указ", за яким усі втікачі з Совєтського Союзу являються совєтськими підданими, бож їх, мовляв, цього підданства не позбавляли. Більше того: їхні діти, хоч і народжені поза територією совєтських республік, теж піддані єдиної в світі пролетарської державим, чим вони повинні тільки гордитись...

Трохи дивно, бож одвіку батьківщиною людини вважалася та країна, де вона народилась. А народжувались діти від совєтських утікачів, не питавши чийогось дозволу, де прийдеться: в Німеччині, в Аргентіні, в Америці, в Канаді... І це не переконує? Розуміється, ні. Вони все ж таки — совєтські.

Друге. Переважна кількість утікачів прийняла підданство країни свого поселення, виконує її закони, підлягає їм. Ну, й що? Хай виконує і хай підлягає,а совєтське підданство лишається за нею.

А що, коли совєтський утікач ожениться з несовєтською громадянкою, або навпаки? То нічого. В жилах одного з батьків тече „совєтська" кров, значить, вона передалась і дитині. Нема чого викручуватись!

Тепер розглянемо справжню причину цього настирливого пришивання хвоста кобилі. Тридцять чотири роки боліло в совєтської влади душа за тією парою мільйонів громадян, що не схотіли видати своє життя „за родіну, за Сталіна", й ризикуючи ним на кожному кроці, висмикнулися із-за залізної куртини й причепилися десь у вільному світі. Як вони сміли це зробити? Які мали право жити в спокої, без черг до крамниць, без вивчення клясиків марксизму-ленінізму, без виконання партійних ухвал, без КГБ? З якої речі порушили основне правило большевиків: „Краще скарати 99 невинних, ніж одного винуватого випустити".

Може, нам скажуть: для чого згущувати фарби? Таж совєтська влада вже не та, що була, і тримає в таборах смерти не 15 мільйонів, як за Сталіна, а всього п'ять мільйонів... Так, але в епохальному „указі" Верховної Ради, очоленої черговим батьком народів Брежневим, нема й краплі від євангельської притчи про блудного сина. Мовляв, ти десь там тепліпався, а тепер займай своє місце в совєтській родині, їх, пий, веселись, і ніхто тебе не торкне й пальцем, не буде згадувати про те минуле теліпання.

Ой, згадають, обов'язково згадають, і... припечуть.

За втікачами слідкують там здавна. Недаремно ж існує Інюрколегія, на обов'язку котрої лежить пильнування навіть мертвих утікачів. Ледве якийсь утікач віддасть Богові духа, як уже з „родіни" поступає претенсія на його майно. Якщо нема прямих родичів, то знайдуть дальших, підтвердять це свідками, узаконять печаткою. З якої ж речі пропадатиме совєтське майно?

Може, совєтські керівники думали, що втікачі з вдячности за великодушне збереження такого цінного для них підданства, перед відходом у засвіти, самі повідомлятимуть Інюрколегію: „Я вмираю. Заберіть же мої отаки-маєтки, щоб не дісталось вони проклятим капіталістам, а пішли на зміцнення справи Маркса-Енгельса -Леніна-Брежнєва. А втікачі, ще повні сил, подвоюють і потроюють висилку грошей своїм близьким. Це ж так вигідно: за один долярі шістдесят п'ять центів видати один зовсім безвартісний совєтський рубль...

Проте совєтська влада може й прорахуватись із тим пришиванням штучного хвоста кобилі. Адже втікач не в тім'я битий, і він замислиться звідки це така непридатна турбота про живу людину, звідки таке всепрощення? І скортить утікач масові туристичні поїздки на колишню батьківщину, де „в добробуті й радості" живуть його близькі. Бож совєтські закони — дишло, куди повернеш, туди й вийшло. І чи не вийде з них мишоловка, не на користь утікачеві? Міцно замислиться утікач. А в результаті батьківщина всіх трудящих, надія знедолених, приклад світові загубить кілька мільйонів долярів.

Ризикований цей експеримент із хвостом, і чи не посміється з нього кобила?

М. Чировський

ПРИГАДАЙМО СОБІ П'ЄСУ „СКЛЯНКА ВОДИ" НАПЕРЕДОДНІ ЇЇ ЧЕРГОВОЇ ВИСТАВИ

При нагоді товариських зустрічей завжди над чимось дискутується. Є різні явища, проблеми і питання, які людині хочеться зрозуміти або знайти для них правильну розв'язку. Вона їх і сама аналізує, і з іншими обмінюється думками. Ось недавно в одній групі людей розгорнулася розмова про театр і про п'єси, які виставляються на українській сцені. Один із співрозмовців опрокинув спробу Студії Мистецького Слова під керівництвом Лідії Крушельницької із її спробою поставити п'єсу „Склянка води" Є. Скріба в перекладі з французької мови Юрія Шереха. Мовляв, поставлено чужу, а не українську п'єсу. Така атака на перекладну п'єсу чи літературу з нібито „патріотичних" позицій є рішучо необоснована, і вона тільки завдає кривду і п-і Лідії Крушельницькій, і молодим акторам її студії, і шкодить нам усім, вона бо обідноватиме, можливо, наше культурне життя.

Перш усього перекладна література, переклади чужих мистецьких творів, включно з драматичними, є необхідною ділянкою національної літератури, яка обзнайомлює нас із культурою інших народів, чи це нашого культурного кола західньої культури, чи інших кіл, орієнтальної або індійської культур. Наша перекладна література — бідна. Це знаменито розуміють наші культурні діячі-дисиденти; і вони боронять українську культуру перед „казьонним", заливом московщини та намагаються її збагатити, посвячують багато праці і часу перекладній літературі.

Рішуче неправильно осуджувати Студію Мистецького Слова за це, що хоча вона, мовляв, поставила п'єсу і в український мові, але чужу. Ні не як, але саме ця п'єса з її іншим змістом, з ілюстрацією іншої доби та іншого чужого, нам, оточення, внесла новий і відсвіжуючий елемент для глядача.

Подруге, треба собі пригадати, що Студія крім цієї п'єси поставила була цілу низку чисто українських драматичних творів, як наприклад: „Лісова пісня", „Ой, не ходи Грицю", „Казка старого млина", „Адвокат Мартіян" та інші, включивши в свій репертуар Лесю Українку, Черкасенка, Кобилянську, а недавно ще ставила і ставить драму „Степовий гість" Бориса Грінченка.

Постава „Склянки Води" — це дуже малий відсоток, що вміщує чужий репертуар і критика тут з позицій „фальшивого „патріотизму" нібито відходу Студії з її „національних позицій" ні причому.

Існує ще правдоподібно й третя причина непризнаної постави до перекладних п'єс, яка могла легко заіснувати у випадку згаданої „Склянки води", й може повторитися і пізніше в інших ситуаціях. А саме, що чужу п'єсу, глядачеві з іншого оточення, іноді може бути важко зрозуміти. Пригляньмося ближче цій постанові, щоб виробити собі ясніший образ.

Акція п'єси розвивається на протязі п'ятьох дій на королівському дворі Англії на початку XVIII сторіччя. Програма п'єси, що її роздавано глядачам, так описує конфлікт, що наростає під час дії і його кульмінаційний пункт:

„Конфлікт випливає з глибокої суперечности поміж князем Марльборо, який є при владі та його опонентом віцеграфом Болінбруком відносно політики Англії в еспанській війні. Княгиня Марльборо, фаворитка королеви Анни, не хоче допустити до неї особистого представника французького короля маркіза де Торсі з документом перемир'я. Віцеграф Болінбрук, знаючи, що королева Анна і княгиня Марльборо потаємно кохаються у хорунжому Мешемі, починає снувати заплутану інтригу. Мешем кохається в Абігейл, родичці княгині Марльборо.

У кульмінаційній сцені схвильована княгиня Марльборо виливає склянку води на сукню королеви Анни. Із-за цього припадку княгиня Мальборо втрачає впливову позицію на дворі, її чоловік — високе урядове становище, а віцеграф Болінбрук приходить до влади... Розлита склянка води — вирішує долю держави".

Комічна п'єса „Склянка води" весела і сповнена гумору, хоча її комізм досить скомплікований і глядач мусить вдуматися в її дію, гру і слова. Комізм цей не примітивний, актори цієї п'єси не перевертаються, ні не копаються, ні не є п'яні, і перешаржованими сценами не викликають гомеричного сміху. Конфлікт наростає поволі і з початку його навіть важко зрозуміти.

Пані Лідії Крушельницькій треба признати, що вона добре попрацювала над своїми молодими адептами сцени. І, на думку автора цих рядків, найкраще зі свого завдання вив'язалися: Орест Кебало як віцеграф Болінбрук; Стефа Назаркевич як Абігейл, кузинка княгині Марльборо; Ліда Прокоп як сама княгиня Марльборо, а в кінці і Реня Сафян як королева Анна. Не дасться заперечити, що О. Кебало і Ліда Прокоп є тут центральними постаттями п'єси і конфлікту.

Постава п'єси добра. Музичне оформлення Ігоря Соневицького приємне. Оформлення сцени і костюми і хореографія на високому рівні, що їх треба завдячувати О. Ковальчук-Івасівці, Марійці Шуст і Юрієві Гречилові так, що глядач справді переноситься в початок XVIII сторіччя.

І тут автору цих рядків пригадується п'єса „Вишневий сад", Чехова,поставлена в Лінкольн Центрі у шекспіровському стилі, що каже глядачеві догадуватися, де ліс, а де хата. Практично — ніяких декорацій, а костюми фатальні. Гра, за кількома винятками, дуже пересічна. П'єса ніяк не робила враження акції з першої половини XIX сторіччя. І хоча для реклами деякі рецензії на „Вишневий сад" були прихильні, то у журналі „Тайм" появилася правдива оцінка цієї п'єси Чехова. В рецензії стверджено, що виведення „Вишневого саду" було декадентизмом і ганьбою для американського театрального мистецтва і його компромітація перед зовнішнім світом.

Із несмаком автор цих рядків, разом зі своєю дружиною, покидав будинок театру по цьому нібито модерному поставленні п'єси з минулого.

(Закінчення на стор. 3)

Парафія УКЦ свв. Петра і Павла в Джерзі Ситі організує прощу до Святої Землі

Джерзі Ситі, Н.Дж. — Парафія Української Католицької Церкви свв. Петра і Павла, парохом якої є о. Теодор Й. Данусяр, організує від 29-го червня до 10-го липня ц.р. прощу до Святої Землі. Духовним опікуном прощі буде о. Т. Данусяр, а саму поїздку організує Ірена Загількевич з рамени Менло Парк Травел в Едісон, Н.Дж. Від'їзд з Кеннеді Ерпорт літаком британської лінії „Бритіш Ирлайнс" 747.

Учасники матимуть змогу побувати у Вифлеємі і помолитися при Яслах Христових; відвідати родинне місто Ісуса Христа Назарет; оглянути води ріки Йордану та скупатися в Галилейськім озері; ступати слідами Христа, йдучи хресною дорогою. Спаситеeля від палати Пилата на гору Голготи. Крім того подорожуючі побудуть у столиці Великої Британії Лондоні, первісній столиці Ізраїля Тель Авіві та багатьох інших чудових містах таких, як Гайфа, Галилея, над берегами Мертвого моря, Йорданській долині, Єрусалимі та інших неперевершених красою місцевостях.

Організатори прощі інформують, що бажаючі взяти участь у такій подорожі повинні негайно зголоситися в місцевій парафії при 30 Бентлей евеню в Джерзі Ситі, або в Ірени Загількевич Menlo Park, Travel, Edison, N.J. 08817 (201) 549-6100 висилаючи рівночасно завдаток в сумі 100 долярів. Зареєстровані і зацікавлені цією прощею можуть одержати від подорожуючої агенції всі інформації включно з кольоровою брошурою місцевостей, які лежатимуть на шляху цієї цікавої й рівночасно настроєвої подорожі.

„ДИРИГЕНТОМ ТУТ..."

(Закінчення зі стор. 1)

ших покидьків суспільства. Там буде дуже просто провалити мені мою нестандартну голову, щоб не продумувала небажаних ідей та ще й „щирою мовою". Та я й сам так довше не витримаю, бо маю від першого „виправлення" безліч хвороб.

За віщо ж мене нищать? За те, що я маю особливо загострене почуття справедливости та людської гідности. Ці якості справді особливо небезпечні для нашого суспільства. Я завжди і всюди намагався допомагати людям, народові добиватися справедливости. За це ж мене і нищать. Але я постараюся вижити, щоб діждатися часу, коли на лаві підсудних сидітимуть справжні злочинці. Я буду чесним свідком. Мені не доведеться нічого вигадувати. Я скажу тільки правду, як казав Грибоедов: *„Я правду о тебе перескажу такую что хуже всяких лжи"* і Бог мені допоможе вижити.

Годиться просити в суду милости. Але я не маю за віщо просити. Жалкую за вислів „бандитські дії". Я не знав, що виконуючи службові обов'язки, вони діяли так, як слід міліції. Я не злочинець. Максима моєї поведінки — поважати радянський закон. Інша річ, що дещо з того, що я роблю, не подобається начальству. Але я дивлюся на закони, а не на начальство. Я скажу судові ось що: Ви називаєтеся народний суд. Вас обрав народ. А саме народу ви ж не допустили до цієї залі, бо тут твориться беззаконня, антинародна акція, але ж народ на сквері. Ви боїтеся дивитися у вічі народові. Дослухайтеся до голосу народу. Та подивіться неказьонними, а не Сірка позиченими, а людськими очима в очі моєї матері. Хай живе правосуддя!"

ПРИГАДАЙМО СОБІ П'ЄСУ...

(Закінчення зі стор. 2)

Один момент тут одначе, важливий. А саме, американці мають досить власних або англосакських п'єс і власної спільно з англійськими літератури. А все ж таки в них дуже популярні всякого роду перекладні п'єси та інші літературні твори. А чому ж в нас, народу куди старшого від них, мало б бути інакше.

П'єса-комедія „Склянка води" оставляє по собі враження наскрізь приємної і культурної розривки, хоч як було перед цим сказано, її гумор є прихована-рафінований, а не відкрито — прямий, як наприклад у „Сватанні на Гончарівці", і над ним треба застановитися. Тому й диво, що дехто виходив зі залі невдоволений, бо не зрозумів, ні змісту, ні гумору. Але й критикувати їм годі, ще й виходячи, мовляв, з „патріотичних позицій".

У наявності скупої в перекладі нашої літератури, а драматичної зокрема, переклад „Склянки води", чи інших таких творів Ю. Шерехом чи іншими, і їхні постави на сцені для нашого збагачення треба вважати за наскрізь позитивне явище, байдуже чи вони є, чи не є літературними шедеврами. Негативна критика тут ні причому. Ліда Крушельницька і її молодий асамбль виконали своє завдання в перспективі цілої культурної атмосфери нашої громади в розсіянні. Ждемо на нові постави цього театру. Як інформує нас українська преса Студія знову, бо за кілька днів поставить п'єсу „Склянка води" у деяких містах нашого поселення, а також виступить з чисто українським репертуаром — драмою „Степовий гість" Бориса Грінченка.

В ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Найдорожчої й Незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ й БАБЦІ

бл. п.

АННИ з ОСАДЦІВ КАРАСЬ

ЗА СПОКІЙ ЇЇ ДУШІ ВІДБУДУТЬСЯ

БОГОСЛУЖЕННЯ

в четвер, 12-го квітня 1979 р., о год. 8-ій рано в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й. та 14-го квітня ц. р., о год. 11-ій рано в церкві св. Володимира в Глен Спей, Н.Й.

ГРИГОРІЙ — муж з Дітьми і Внуками

В ДРУГУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Найдорожчого та Незабутнього МУЖА, ТАТА, ДІДУСЯ І БРАТА

бл. п.

ІЛЬКА ЧУРМИ

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА

в четвер, 26 квітня 1979 р., о год. 7:45 ранку в соборі свв. Володимира й Ольги в Чікаго, Ілл.

Просимо про молитви.

Жінка, Діти і Внуки

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що дня 6-го квітня 1979 року відійшов у Вічність в Трентоні, Н. Дж., після короткої недуги, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п. ЯРОСЛАВ ГАФТКОВИЧ

нар. 1903 р. в Язлівцях, Зах. Україна.

ПАНАХИДА — в неділю, 8-го квітня 1979 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Кошека в Трентоні, Ню Джерзі.

ПОХОРОН — в понеділок, 9-го квітня 1979 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. свщ. Йосафата в Трентоні, Н. Дж., а опісля на цвинтар св. Марії.

Горем прибиті:

дружина — ОЛЬГА
дочки:
БОГДАННА САЛАМАХА з мужем БОГДАНОМ та дітьми ЛЯРИСОЮ і ХРИСТЕЮ
МАРІЯ СІЙ з мужем ЛЕЗЛОМ
син — ІВАН з дружиною НАДІЄЮ та дітьми ВІРОЮ і МАРКОМ
сестри і брат з родинами:
ЗОНЯ ГРИНІВ (Польща)
БОГДАННА ТАРНАВСЬКА (Рочестер)
ОРЕСТ ГАФТКОВИЧ (Рочестер)
Ближча і дальша Родина в Україні й Америці

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІД СМЕРТИ нашої Найдорожчої

бл. п.

СОФІЇ ОЛЬГИ ЯРЕМКЕВИЧ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

у вівторок, 24-го квітня 1979 року
в Щеціні;
в Лос Анджелес, в церкві Рождества ПДМ;
в Асторії, в церкві Чесного Хреста;
у Вотервліт, в церкві св. о. Миколая.

Про молитви за спокій душі Покійної просить:

сестра — ЯРОСЛАВА ВАХНЯНИН з донькою ЛЕСЕЮ КУРИЛЕНКО з чоловіком
сестра — МАРІЯ РОСТКОВИЧ з чоловіком і доньками АННОЮ ПІДВЕРБЕЦЬКОЮ з чоловіком і дітьми ГАЛИНОЮ ВИННИКІВ з чоловіком і сином
брат — д-р ОСИП ХОМІНСЬКИЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ і синами
шваґер — о. ВОЛОДИМИР БОРОВЕЦЬ з доньками ТАНЕЮ і ЗОСЕЮ і синами ІГОРЕМ і НЕСТОРОМ з родинами

✝

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Друзів і Приятелів, що в четвер, 5-го квітня 1979 р., о год. 9-ій веч., несподівано, відійшов у Вічність на 67-му році життя, наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п. ВОЛОДИМИР ТЕРЕЩУК

уродженець с. Богатківці, пов. Підгайці, Україна, активний член Управи 1-го Відділу ООЧСУ в Нюарку, Н. Дж. та член Дирекції УНДому в Ірвінгтоні, Н. Дж.

ПАНАХИДА — в неділю, 8-го квітня 1979 р., о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні Литвин-Литвин в Ірвінгтоні, Н. Дж.

ПОХОРОН — в понеділок, 9-го квітня 1979 р., о год. 9:30 ранку з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, а опісля на український цвинтар св. Духа в Гемтонбурґу, Н. Й.

Горем прибиті:

дружина — ЛЮДМИЛА
доньки:
ГАЛЯ БУЛА з мужем ІВАНОМ і синами ВЛОДЗЬОМ і ОЛЕСЕМ
БОГДАННА ОСАДЧУК з мужем МИХАЙЛОМ і синами МИХАЙЛОМ і ХРИСТОФОРОМ
ЛЮБА ВАСЬКІВ з мужем МИРОНОМ та донькою КАТРУСЕЮ
Сестри і Брати в Україні

ПОДЯКА

У глибокому смутку після втрати нашого Найдорожчого МУЖА і БАТЬКА

сл. п.

АНДРІЯ ЗЕНОНА МИЦЯ

що відійшов на Вічну Ватру, 3-го січня 1979 року, цією дорогою складаємо нашу найсердечнішу подяку:

За відправлення Панахиди, Служби Божої і похоронних обрядів: пластовим капелянам о. крилошанинові Б. Смикові, о. протопресвітереві А. Селепині та отцям: шамбелянові С. Смикові й парохові С. Суликові й парохові М. Кучмякові.

Д-рові Л. Кузьмакові й д-рові Л. Явному за старанну лікарську опіку в часі тяжкої недуги.

Пластовому хорові й диригентові проф. М. Добошеві за відспівання Панахиди і похоронних відправ.

Панові Зенонові Луцикові за відіграння на трубці пластового „Ніч вже йде".

За прощальні слова над відкритою домовиною і свіжою могилою: Начальному Пластунові Ю. Старосольському, Голові управи Т-ва кол. Вояків УПА і ОУН п. М. Ковальчинові, Голові Крайової Пластової Ради в ЗСА — пл. сен. Е. Гойдиш, Голові Головної Управи СУМ-А — п. М. Шмігелеві й від Централі УККА — п. Л. Футалі.

За почесний апель з прапорами: Пластовим Куреням УПС, УСП і УПЮ, кол. Вояків УПА, Комбатантам і молодечій організації СУМ-А.

Щиро дякуємо за почесну стійку і несення домовини: представникам КПС, кол. Воякам УПА, Куреня „Лісових Чортів" та Станиці Нюарк.

Сердечну подяку складаємо за вшанування покійного Андрія своєю присутністю на Панахиді, Службі Божій і похороні представникам ГПБ, всіх станиць, організацій та товариств, Друзям Пластунам і Друзям по Зброї, всім Приятелям і Знайомим, місцевим і позамісцевим.

Дякуємо Паням з парафії св. Андрія в Савт Бавнд Бруку за дбайливе приготування похоронної тризни, якою проводив пл. сен. І. Темницький та під час якої слова теплої згадки про бл. п. Андрія висловили: представник КПС і КПР Канади — пл. сен. А. Харак, представник ГПР пл. сен. Т. Дурбак, від Куреня „Лісові Чорти" пл. сен. І. Костюк, від Відділу УККА-Нюарк проф. І. Цапка, від Куреня „Червона Калина" пл. сен. Я. Рак.

Складаємо щиросердечну подяку Всім, що зложили вінки і китиці квітів, замовили Святі Літургії та передали вислови співчуття усно, телеграмами, листами, картками і телефонами.

Дякуємо похоронному заведенню Литвин і Литвин за зразкове переведення похорону і подбання, щоб було засаджене дерево у пам'ять Незабутнього нам Мужа і Батька.

Особливу і найсердечнішу подяку складаємо пл. сен. В. Свинтуховi та Голові Т-ва кол. Вояків УПА — п. М. Ковальчинові за зрозуміння, поради і неоцінену поміч у наших найприкріших хвилинах.

Хай Бог Всемогучий нагородить Вас сторицею, а наше щире українське спасибі буде Вам подякою від нас.

Дружина — ВІРА
Дочка — РОКСОЛЯНА з мужем БОГДАНОМ
Син — БОРИС
Ближча і дальша Рідня

•

Замість квітів на могилу Голови Крайової Пластової Старшини

сл. п. Андрія Зенона Миця

на Видавничий Фонд пластових журналів вплинули слідуючі пожертви:

250.00 дол. — Пластова Станиця, Пластприят і Пластова Фундація в Нюарку;
100.00 дол. — Пластова Станиця — Пассейк;
61.00 дол. — Брістоль Меср Ком. — співпрацівники п. Віри Мицьо;
60.00 дол. — Шепарович Ярослава і Юрій;
по 50.00 дол. — Крайова Пластова Старшина в Канаді, Коропецька Наталія з родиною, Пластова Станиця — Елизабет, Пластова Станиця — Кергонксон, Свинтух Володимир і Марія, Яворський Юрій, Осипа і Олександер;
40.00 дол. — Українська Ернестина;
35.00 дол. — Бобст Чампліон Інк. — співпрацівники сл. п. А. Миця;
по 30.00 дол. — Пластова Станиця — Бріджпорт; Титла Маркіян і Наталка, Федун Ярослав і Люба, Чайковський Богдан і Ірена;
по 25.00 дол. — Белендюк Михайло і Лідія, „Верховинки" — 28-ий Курінь УПС в Ню Йорку, Воловодюк Володимир і Катря, Ганкевич Петро й Іванка, Гельбіг Омелян і Марійка, Дурбак Тарас і Марія, Киниш Володимир і Поля, Коваль Іриней і Анета, Панченко Микола і Галя, Рубель Ярослав і Слава, Сохан Володимир і Неоніля, Турянський Ярослав і Таїса, Хома Стефа з дітьми, Шнайдер Л. і Дж. — сусіди;
по 20.00 дол. — Алиськевич Роман і Анна, Бакалець Володимир і Марія, Білик Любомир, Галібей Рута з родиною, Гойдиш Стаха, Дзіман Михайло, Кекіш Богдан, Коваль Михайло і Ольга, Костюк Іван і Галина, Клапіщак В. і Н., Крупа Теодозій і Люба, Кряк Богдан, Левицький Роман і Ірена, Мостовий Орест і Дарія, Навроцька Христина і Юрій, Пензей Богдан, Ратич Р. і Г., Сохан Ігор і Ліля, Союз Українок — Відділ ч. 86 в Ірвінгтоні, Тарасюк Юрій, Харак А. — Торонто, Канада, Юзенів Михайло і Олександра;
по 15.00 дол. — Коваль Іванна, Цапка О. і Л.;
по 10.00 дол. — Андерсон Стефанія, Гнатів Василь, Головінський Іван, Граб Роман і Авреля, Гной Юліян і Оля, Дзера Катерина, Жеребецький Богдан, Канюка Роман, Кебало Орест, Кекіш Борис, Коваль Юрій, Корнага Володимир, Косович Дмитро і Стефа, Куровицька Ірена, Левицький Мирон, Ляшок І. і Л., Маєвський Олександер, Микита Роман і Галя, Оберишин Ярослав, Олинець Роман і Стефанія, Павлюк Борис і Ніля, Понось Т., Потежний Володимир, Рак Ярослав, Раковський Ігор і Зіна, Рогожа Роман, Сафіян Володимир, Темницький Іриней, Титла Богдан, Турянський Л. і І., Цапка М. і М., Чайківський М., Ярош Стефанія;
по 5.00 дол. — Андрейко Микола, Беднарський Денис, Білинський М. і О., П-ство Вірстюки, Волчук Роман, Гапій К. і О., Голубець Христя, Граб Юрій і Мирося, Гунчак Т., Дац Юрій, Івасечко Я., Кськондж — родина, Кулик Юрій, Лучечко Іван, Лучка Петро, Мулик Я., Нинка Іван, Оканор Френк, Пежанський Михайло і Люба, Пенцак Дмитро і Лариса, Пиндус Роман з мамою, Подусовський І. й О., Рейнарович М., Сацький Роман і Марта, Сигіда Ліля, Слиж Володимир, Содоль Петро, Стеранка Ю. і О., Стусик Богдан, Тершаковець Василь, Тершаковець Іван, Ференцевич Юрій, Франкен Дада, Шевчук Ілля, Юрчук І. й О., Ярош Сильвестер;
2.00 дол. — Григорович М.

Разом: 2,298.00 долярів (в тій сумі, 2,178.00 дол. американських і 90.00 дол. канадських).

Збірку перевели: Белендюк Михайло, Куровицька Ірена, Панченко Микола, Турянська Таїса, Федун Ярослав, Шевчук Ілля.

•

На виховні цілі Пласту, замість квітів на могилу Голови КПСтаршини

сл. п. Андрія Зенона Миця

вплинули наступні пожертви:

по 25.00 дол. — Білостоцький Тиміш, Зацухна Оля.
Разом $50.00

На ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

по 5.00 дол. — С. Андрушків, В. Гнатів, С. Мякар, О. і Я. Івасечки, М. Мицьо, Род. Дембіцьких і Барняків, Л. Романків;
25.00 дол. — д-р Д. Миндюк;
40.00 дол. — д-р О. Черник.
Разом $100.00

На ПОЛІТИЧНИХ В'ЯЗНІВ:

50.00 дол. — Л. і Р. Галібей;
по 25.00 дол. — Н. і В. Кухи, В. і Е. Котики.
Разом $100.00

На ЛІТОПИС УПА

Друзі по Зброї з Клівленду $50.00

На ПРЕСОВИЙ ФОНД „ЮНАКА":

по 25.00 дол. — 6-ий Курінь УСП „Буриверхи", 21-ий Курінь УПС „Буриверхи", 22-ий Курінь УПЮ-ок з Трентону;
30.00 дол. — Гуртом „Чайка", 20-го Куріня УПЮ-ок з Нюарку;
20.00 дол. — пл. сен. Любомир Курилко.

Замість квітів на свіжі могили наших Дорогих Приятелів і Знайомих

бл. п. Дарії Хроновят,
бл. п. Софії Яремкевич і
бл. п. Теодора Хая

складаємо 50.00 долярів

на Фонд Катедри Українознавства при Гарварді.

Ліна і Василь КАМІНСЬКІ

З одержаних грошей життєвого забезпечення

бл. п. Миколи Пінкаса

додатково складаю датки на такі ще цілі:

на Стипендійний Фонд для укр. студ. в Бразилії	$150.00
на Укр. Вільний Університет у Мюнхені	100.00
на ФКУ (Дослідний Інститут)	100.00
на Український Дім „Дніпро" в Боффало	100.00
на АДУК (Відділ в Боффало)	100.00
на пресфонд „Свободи"	10.00
на пресфонд „Америки"	10.00
на пресфонд „Гомону України"	10.00
Разом	$580.00

Д-р МИХАЙЛО ЛОЗА

Краяни із довкілля Яворівщини, Приятелі та Друзі прохають ВШ. Громадянство вшанувати Добродія Українських Церков, Наукових Установ та Тих, що їм Покійний

сл. п.

МИКОЛА ГУЛА

в часі свого трудолюбивого життя помагав — взяти участь в

ПАНАХИДІ

З НАГОДИ ЙОГО СОРОКОВИХ ПОМИНКІВ

Панахида буде
10-го квітня 1979 р., о год. 9-ій ранку
в Українській Православній Катедрі
св. Володимира у Філядельфії, Па.
при 6729 Н. 5-та вулиця.

Краяни

Д-Р Б. ЛОНЧИНА ОЧОЛИВ...

(Закінчення зі стор. 1)

ня нарад. Після устійнення програми нарад та вибору комісій делегати зі зацікавленням заслухали звітів уступаючої Управи. Голова ред. Василь Качмар подав загальний звіт із праці, накреслив ситуацію минулого, підкреслив обставини серед яких доводилось провадити працю та представив пляни на майбутнє. Його звіт кінчався закликом, щоби дальше об'єднано вести працю для закріплення існуючого патріярхату. Секретар Микола Галів звітував, як секретар товариства, а також, як виконуючий обов'язки головного редактора журналу „За Патріярхат". Він підкреслив, що праця Товариства в звітній час проходила у двох основних площинах — організаційній і освідомлюючій, себто в поширенні мережі та приєднання членства, яке в останній каденції зросло і поширенні ідей патріярхату та Помісности УКЦеркви, що здійснювалось почерез журнал „За Патріярхат", що появляється кожномісячно й дорогою інформаційних листів. При цьому він підкреслив, що так редакція, як і адміністрація журналу „За Патріярхат" була здійснювана без жадної винагороди. Д-р Володимир Пушкар подав проглядний звіт з адміністрації журналу, підкресливши що журнал розходиться по всіх наших поселеннях у вільному світі, а також його пересилають до Югославії і Польщі. Під сучасну пору тираж журналу є близько три тисячі. Число передплатників і кольпортажі постійно зростає. Пані Дарія Кузик подала детальний звіт з інформаційної референтури, що розсилала окремі інформаційні листівки по всіх місцевостях ЗСА, Канаді, Англії й інших місцевостях. Ярослав Пастушенко подав точний касовий звіт та окремі пояснення. У відсутності хворого голови Контрольної комісії мгр Мирослава Субтельного звіт склав Роман Крупка. Контрольна комісія тільки переглянула касу журналу і касу Товариства. За Товариський Суд звітував д-р Юліян Колтун.

Над заслуханими звітами уступаючої Управи відбулась дискусія, під час якої підкреслено, що управа провела вагому працю, а її звіти були діловими і нарівні. Після дискусії уділено абсолюторію уступаючій управі.

Мандатна комісія звітувала з переведеної перевірки мандатів, а Статутова комісія піддала делегатам зміну назви. Отже змінено назву з Товариства за Патріярхальний Устрій Помісної УКЦеркви на Патріярхальне Товариство Помісної УКЦеркви в ЗСА. Назву усучаснено, згідно з існуючим патріярхатом Помісної УКЦеркви. Була теж пропозиція, щоби ввести деякі інші зміни щодо складу керівних органів Товариства. Зачитано й прийнято резолюції з'їзду. По довгих нарадах й узгідненнях речник Номінаційної комісії В. Маркусь запропонував з'їздові наступний склад нової Управи: д-р Богдан Лончина (Детройт) — голова, Роман Гайда (Коннектикат), Оксана Бережницька (Боффало), Василь Папіж (Детройт), інж. Микола Кунинський (Детройт), мгр Анатоль Ромах (Детройт), д-р Павло Джуль (Детройт), ред. Василь Пасічняк (Випані), д-р Зенон Голубець (Клівленд), д-р Леонід Рудницький (Філядельфія), д-р Володимир Пушкар (Філядельфія), д-р Василь Маркусь (Чікаго), Микола Галів (Ню Йорк) — члени Управи; Контрольна комісія: д-р Володимир Прокопович — голова, ред. Роман Данилевич, Василь Колодчин, інж. Теодор Крочак і Роман Крупка — члени; Товариський суд: д-р Роман Осінчук — голова, д-р Володимир Бачинський, мгр Володимир Сенижак, інж. Андрій Гарасовський і Едвард Мельничук — члени. Рада Мирян: інж. Сидір М. Тим'як — голова, д-р Ярослав Кривяк, д-р Ярослав Миндюк, д-р Микола Барусевич — члени. Запропонований склад Управи обрано. Володимир Пушкар подав пропозицію з'їздові, щоби ред. Василя Качмара обрати почесним головою Товариства, що й делегати приняли схвальними оплесками. Ред. Василь Качмар заявив, що він дякує за почесне головство але його прийняти він ще не бажає, бо хоче бути активним членом Товариства. На закінчення новообраний голова подякував за довір'я й вибір та заявив, що зробить все можливе, щоби належно вив'язатись з накладеного на нього обов'язку.

З'їздом успішно проводила Президія у складі д-р Роман Осінчук — голова, д-р Богдан Лончина — заступник, д-р Володимир Процюк та Степан Голуб — секретарі.

З'їзд закінчено проведенням молитви.

Українська хроніка Відня

Академія на пошану Монсеньйора Дзеровича

З нагоди відзначення пароха церкви св. Варвари о. д-ра Александра Остгайм-Дзеровича, якого Вселенський Архиєрей наділив титулом „Шамбелян Його Святости", відбулася заходом Братства і Церковної Ради в залях оо. Єзуїтів у I-ій окрузі Відня Святочна Академія. До парафіян і австрійських гостей, що заповнили залю, промовляли Юрій Плешкевич (голова Братства) д-р Роман Сас-Залозецький (заступник голови Церковної Ради) перший українською, а другий німецькою мовами. Обидва промовці видвигнули заслуги Пароха для нашої церкви і громади як і для українських еміґрантів, що втративши рідну батьківщину, подаються у незнані світи. Промови були переплітані наперед релігійними, а опісля світськими піснями, що їх виконував хор св. Варвари під управою проф. Андрія Гнатишина. Радісною несподіванкою був виступ учительки Ірени Мудрецької, яка рецитувала вірш, що його з цього приводу написав А. Гнатишин. Грімким многоліттям, що його співали всі присутні разом з хором закінчено Академію. Зворушений о. Шамбелян подякував виконавцям і членам Братства за влаштування Академії і прийняття.

Дні Української культури

Деяка українська преса вже на своїх сторінках помістила, що від 1-го до 3-го грудня м. р. відбулися „Дні української культури в Айзенштадті, (головному місті Бурґенлянді), що їх влаштували українські товариства Відня. Заходом СУФА відбулася там виставка марок, а заходом Культурного Т-ва „Буковина" виставка народного мистецтва, як: вишивки, кераміка писанки і т. п. На академії в замку Естергазі співав хор св. Варвари релігійні та народні пісні. Головним промовцем і взагалі промотором цієї імпрези був голова СУФА редактор Борис Ямінський. Від австріяків промовляв бурґомістер міста Айзенштадту. 2-го грудня в год. 18-ій відбулася в катедрі цієї ж місцевости торжественна українська Служба Божа, яку відправив о. д-р шамбелян Дзерович з дияконом і тим же хором під упр. А. Гнатишина. Тут знову почули присутні, які виповнили цей храм, коротку історію нашої історії церкви та про її тернистий шлях. Коротко кажучи, Сл. Божа полонила серця присутніх, а зокрема єпископа Ляшля, який захопився співом і обрядом. В останній день виставки австріяки Бурґенлянду розхопили всі платівки хору св. Варвари, які мало Т-во СУФА до розпродажу. До виставки причинилися багато своєю жертвенною працею касієр СУФА Йосиф Понґрац, а від Т-ва „Буковина" голова І. Буш з дружиною, проф. Колотило, секретар СУФА Мельничук, з дочкою та інші члени Відділу Т-ва „Буковина". Великою моральною й матеріяльною допомогою була родина Флек, зокрема ж п-і Теодора, дочка покійного Романика. Ця фамілія заплатила за прийняття в найкращому ресторані Бурґенлянду.

Служба Божа в Радіо

У неділю, 17-го грудня м. р. австрійська державна радіостанція з Відня передала безпосередньо з церкви св. Варвари нашу Службу Божу. Це вже п'ятнадцята передача, яка відбувається один раз в році. Літургічні пісні — це все композиції, або обробки київських і галицьких напівів Андрія Гнатишина. Св. Літургію відправив шамбелян о. д-р Дзерович з двома дияконами, а обряд пояснював о. О. Вальнер. На початку Богослужби привітав о. шамбелян слухачів з України українською мовою, а австрійських слухачів німецькою, причому він порушив також справи прав людини. Пояснюючі тексти німецькою мовою проводилися тим разом між головними літургічними співами. Хор, як і в попередніх авдиціях вив'язався милозвучно зі свого завдання. Солістами були: Любка Гнатишин, Сільвія Отмар-Штайн і Борис Ямінський. Ця передача з'єднала нашій церкві і нашому народові популярність, любов та признання. Наступна передача нашої Служби Божої з церкви св. Варвари буде 6-го травня в годині 10-ій.

Просфора

У неділю, 7-го січня ц. р. відбулася в домівці оо. Єзуїтів парафіяльна і Братська просфора. Зібралося велике число наших вірних, а також і австрійських гостей. Голова Братства дир. Юрій Плешкевич привітав присутніх. О. д-р Дзерович посвятив просфору і під звуки могутньої нашої коляди „Бог предвічний народився" обійшов враз з головою Бтатства всі столи навколо залі, за якими засіли присутні, з побажаннями, що ділилися просфорою з усіми присутніми. Опісля промовляв о. парох українською і німецькою мовою, в якій подякував Братству і хорово та всім присутнім за їх співпрацю в останньому році. Згадавши всі імпрези в минулому році, з радістю ствердив, що платівки, які наспівав наш хор, швидко розходяться і всі, хто їх набув як українці, так і чужинці, висловили своє задоволення. Подякував також всім, що причинилися чимнебудь до влаштування цієї просфори, а тут треба згадати, що при таких імпрезах як ця, багато часу і праці вкладають такі особи Управи Братства, як: секретарка Ольга Козаченко, господар Іван Циганюк і касир Василь Рогацький, яким допомагають й інші. Присутні разом з хором проспівали багато коляд і народних пісень.

Новина в українській хоровій музиці

За допомогою Комітету, створеного для відзначення 70-річчя композитора Андрія Гнатишина появилася у Відні збірка пісень для чоловічого хору п. н. „Рідні Звуки", в якій є оригінальні твори та вільні обробки українських народних пісень. Збірка зможе послужити диригентам українських хорів у діяспорі й оживити їх репертуар на прилюдних концертах. Проф. Гнатишин, який вже понад 50- років безупинно організує і провадить хори багато пісень якого у виконанні найкращих наших хорів і солістів записані на платівках. Він добре знає різноманітність хорової фактури, знає ефекти хорові з їх динамічними й звуковими відтінками, знає сильні і слабі сторони хорового інструменту. Працюючи довгі літа на чужині, взяв до своєї збірки пісні, які подобаються не лише українцям, але і чужинцям. Збірка включає 20 пісень (деякі в супроводі фортепіяну) з оригінальними творами до слів українських поетів, як Т. Шевченко, В. Навроцький, Л. Полтава, П. Шабан й інші. В збірці також поміщено першу композицію Гнатишина до слів Шевченка „За думою дума роєм вилітає", яку вперше виконав хор академічної гімназії у Львові в 1928 році. З народних пісень маємо тут поважні та жартівливі пісні й коломийки з легкими ефективним голосоведенням, включно з його популярною коломийкою „Ой музику дуже люблю", яка облетіла весь світ. На першій стороні співаника поміщено знімку Комітету, створеного з Управи Братства. Гарна обгортка з вишиваним обрамуванням характеризує також і попередні видання Гнатишина, як збірник для молоді „Співаймо", а також остання „Збірка пісень" для мішаного хору.

Наш український славний диригент, композитор і музикознавець д-р Мирослав Антонович, одержавши збірку пісень „Рідні звуки", в листі до композитора, між іншим, написав: „Думаю, що всі диригенти чоловічих хорів будуть Вам вдячні за ту збірку й будуть радіти нею, так як я зрадів. „Рідні звуки" можна набути в українських книгарнях у Едмонтоні, Лондоні й Мюнхені, як рівнож і в композитора Гнатишина, пишучи на адресу: Prof. A. Hnatyschyn Riemergasse 11/11 1010 Wien, Österreich.

ЧЕРГОВА ЖЕРТВА...

(Закінчення зі стор. 1)

Мельника до себе вранці і (після довгих зволікань) заборонив йому класти квіти перед пам'ятником Шевченка того дня.

У листі з 11-го травня 1978 року Мельник так само повідомив, що він піде 22-го травня до пам'ятника Шевченка. Але 12-го травня він додав постскриптум до свого листа, що того дня його викликали до районового воєнного комісаріяту. Хоча він був звільнений комісією від служби, йому вручили повістку, що його забирають на кілька тижнів, починаючи від 15-го травня, до військового табору. Головна причина цього, заявив Мельник, це дата 22-го травня.

Мельник відмовився взяти повістку на тій базі, що зміст її суперечив його військовій картці. Йому загрозили, що прийдуть по нього з міліцією.

На цей час Мельник працював сторожем. Доступ до відповідної праці був закритий йому органами КҐБ. Мельник був у зв'язку з Українською гельсінкською Групою і його лист був опублікований у бюлетені тієї групи.

Цим Мельник стягнув на себе ще більші переслідування від органів КҐБ, а зокрема за засудження політики російського окупанта щодо України. Мельник писав:

„Заборона відзначати цей день є обкраданням культурно - історичної спадщини українського народу, наругою над ім'ям Шевченка... Заборона відзначити 22-го травня — не єдине явище в системі обмеження, що його зазнає українська культура, український нарід".

Далі Мельник описує переслідування українського народу:

„У кращому випадку ми замовчуємо й не друкуємо творів видатних діячів нашої культури; ... у школах і вузах майже зовсім не навчають історії України, а підручники історії в цілому перекручують наше минуле; наша українська мова — це другорядна мова в республіці; наші республіканські газети — це провінційно-шабльонові органи, які навіть не мають своїх кореспондентів за межами республіки: сучасне українське кіно — це в найкращому випадку матеріял для ‚Перцю' ".

Мельник відзначив існування „систематичної й повсюдної русифікації, яка поруч із брутальними, вишуканими методами... набрала сьогодні таких обсягів, які навіть не снилися російським царям".

Ствердження у новій конституції СССР про те, що є „нова історична спільнота людей — совєтський народ", Мельник окреслив, як „ту ширму, за якою дедалі більше наступають" на національні права й культуру різних народів СССР, за винятком російського. На кінець свого листа Мельник дав виклик органам КҐБ:

„І ніякі міліції та прислужники ‚гуманізму і проґресу' в цивільному одязі, жодні заборони й найдикіші засоби вбивання людської гідности, жодні судові присуди не припинять святкувань 22-го травня".

Переслідування Мельника продовжувалося. Ще перед випадком у зв'язку з святкуванням 1978 року, у 1977 році Мельник написав листа щодо проєкту конституції СССР до офіційних чинників. Його за це заарештовано 4-го листопада 1977 року та доставлено в одне з київських відділень КҐБ. Вже по вищому викликові до КҐБ, влітку 1978 року Мельник написав листа до республіканських газет, в якому „порушив питання про те, як можна в мирний час у суспільстві, яке вважає себе найгуманнішим і найпередовішим, тільки за критичні слова і переконання прирікати людину (чернігівського адвоката Л. Лук'яненка) на 30-річне позбавлення волі?". Лист у часописах надрукований не був, а Мельника КҐБ знову заарештував і допитував щодо того листа.

ЖЕРТВА ЛЮБОВИ

(Закінчення зі стор. 2)

Ви піклувалися мною і давали мені надхнення. Надіюся, що мій вчинок якоюсь мірою оплатить те, що Ви для мене зробили..."

Особливі листи. Незвичайне свідчення про світ інший, невечірній, світ ідейний, добрий, осяяний Божою правдою. Особливо хвилює наставлення, мотивація. Найменшого натяку на якусь злобу, ненависть, ідеї помсти чи подібне. Два священні слова визначують все: любов і жертва. Ці юні чисті ідеалісти несли найвищу жертву задля життя батьківщини з безмежної любови.

Я дозволив собі зупинитися на цій хвилюючій документації про камікадзе навмисне. Бож і у нас від певного часу проходить процес підготови оновлення нації, підготови до духовного відродження. І проявляється цей процес якраз у жертві любови найкращих (на мою переконану думку) синів і доньок нації. Багато добровольців пішло на страждання, на заслання, у „психушки", бо сьогодні іншої форми для жертви немає і либонь бути не може. І коли доводиться читати звернення до „власть імущих" з вимогою: „Арештуйте й мене, бо я згоджуюся з думками Лук'яненка, Мороза, Караванського, Світличного, Руденка, і всіх, кого туди тулять, не знаходжу ніякого злочину у їх правдивих думках, і не хороше почуваюся в обличчі цього на свободі, окуляри мої ставали туманні, а останні слова і підписи розпливалися у пляму...

А що у всіх писаннях тих, яких у нас чомусь досі лають недоречною кличкою „дисидентів", не довелось мені знайти ні тіні злоби, ненависти, почуття помсти чи подібного, а тільки підкреслену любов і готовість на жертву, то й поняття моє про них — як про речників жертви любови.

У повному християнському значенні цієї жертви з підкресленим почитанням Світлого Христа і з висловом любови до Нього, Найсвятішого. Я вже згадував про те, що жертва любови могутня в житті, бо вона від Господнього первня. Тимто й думка цього мого звернення до української молоді (невже б вони цього не зауважили?!) у запевненні, що вже гряде нова доба української реальности, побудована на великій жертві любови перед лицем Божим, яка проявляється у великому і славному зрості.

Гідні уваги вечерниці

Дебютантки на Вечерницях Допомогової Секції при УККА у Боффало, Н.Й. (Зліва): Марійка Анна Баранецька і Роман Поліщук, Надя Грещишин і Андрій Остапчук, Христя Завадівська і Мирон Стасюк. По боках (зліва): Антін Дербіш — аранжер вечорниць, Оксана Бережницька — голова Допомогової Секції та арт. Ірина Лаврівська, яка перевела презентацію дебютанток.

Забав-вечорниць у нас багато. Влаштовує їх кожна українська громада в розсіянні. Не бракує їх і в Боффало. Згадка про них у пресі не завжди має, однак, оправдання. Коли ж рішаємося на згадку про вечорниці Допомогової Секції при УККА в Боффало, що відбулися в суботу, 10-го лютого ц.р. у залі української православної церкви св. Тройці, то маємо для цього достатню причину. Вечорниці Допомогової Секції при УККА, які стали традиційними і відбулися оце вже 12-ий раз, влаштовуються із спеціяльним призначенням. Це вечорниці з дебютом, вечорниці, які відкривають для молодих дівчат ворота у світ дорослих. Жалко тільки, що через цьогорічні ворота пройшло так мало дебютанток — всього три. Ними є: Марія Анна Бараницька, Надія Грещишин і Христина Завадівська. Назвемо і їхніх молодих партнерів, придержуючись поданого вище порядку: Роман Поліщук, Андрій Остапчук, Мирон Стасюк. Кожнорічний дебют відбувається за відповідним церемоніялом, що його переводить звичайно Ірина Лаврівська. Цей почесний обов'язок взяла вона на себе й цього року.

Є ще одна причина, яка велить нам згадати про вечорниці Допомогової Секції при УККА в Боффало. Здобуті при допомозі вечорниць гроші йдуть кожного року на допомогу потребуючим дітям і старшим особам у різних країнах українського поселення, а також українським дисидентам в Україні. З допомоги Допомогової Секції користає і українська наука конкретно: Осередок НТШ у Сарселі.

Аранжером вечорниць був запрошений із Канади знаний соліст Антін Дербіш, який — крім основного обов'язку — уприємнював публіці час своїм милим голосом. Не жалів свого голосу і д-р Евген Савчин, який колись проживав в околиці Боффало, а згодом перебрався в іншу частину Америки, але — видно-затужив за боффалівською громадою, а особливо за вечорницями Допомогової Секції, на яких він не раз передтим розважав присутніх своїм співом.

До танців приґравала оркестра Михайла Телюка.

Відрадним явищем є те, що велику частину присутніх гостей творила молодь.

Підготовою вечорниць займалася Управа Допомогової Секції під проводом довголітньої голови Оксани Бережницької та інших членів Управи.

Михайло Лоза

В БЕЛЬГІЇ ТАКОЖ УРЯДОВА КРИЗА

Брюссель, Бельгія. — Урядова криза в Бельгії, яка тривала тут майже шість місяців, добігає до кінця. Король Будуен наіменував в понеділок, 2-го квітня ц. р., Вільфреда Мартенса, голову Соціяльно-християнської партії (флямандського відділення) кандидатом на прем'єр-міністра. Мартенс, якщо знайде підтримку в парляменті, очолюватиме 5-партійну коаліцію, яка складається з флямандців і французів — Соціяльно-християнської партії, партія бельгійських католиків, соціялістичної партії і франкомовного фронту.

Одним з головніших завдань нового уряду буде приготовити нову форму конституції, яка перетворила б Бельгію у федеральну державу з мовним поділом території — північну флямандську і південну французьку частини зі столицею в Брюсселі, як двомовним містом.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА
14 КВІТНЯ, 1979 РОКУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. Квартальні збори Т-ва „Дністер" 361 Відділ УНСоюзу відбудуться о год. 3-ій по пол. в домівці Т-ва „Дністер", кімната ч. 25 в Укр. Нар. Домі при 140-42 Друга Авеню. Проситься членів прибути на збори, буде нагода вирівняти членські внески.

УПРАВА